

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- จรรยา สุภาพ, หลักรัฐศาสตร์ ฉบับพิสดารแนวทฤษฎีและประยุกต์, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519)
- ฉลอง ภิมรัตน์, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพฯ: ประจักษ์การพิมพ์, 2521)
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2523)
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ยุคปกครองทางการเมือง (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกล็ดไทย, 2517)
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง (กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา, 2527)
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2493
- ลิขิต ชีรเวคิน, วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533)
- สมบัติ จันทรวงศ์, เลือกตั้งวิกฤติปัญหาและทางออก, (กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2536)
- อมร รักษาสิทธิ์, ประชาธิปไตยในเมืองมาร (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมนิติ, 2535)
- อานนท์ อากาศิรม, มนุษย์กับสังคม สังคมและวัฒนธรรมไทย, (พระนคร: โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2515)
- อัลวิน ทอฟเลอร์ (แต่ง), สุกัญญา ตีระวนิช และคณะ (แปล), คลื่นลูกที่สาม (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หิโนฮุซาง, 2532)

บทความ

- นรนิติ เศรษฐบุตร, "พรรคการเมืองกับพัฒนาการทางการเมืองไทย" ในชุดวิชา
ปัญหาพัฒนาการเมืองไทย, (กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
2532)
- ทิตยา สุวรรณะชญ, "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรม" วารสารพัฒนา-
บริหารศาสตร์ 17 (ตุลาคม 2520) ,
- ธีรยุทธ บุญมี, "ประวัติศาสตร์ซ้ำซาก ประวัติศาสตร์แบบเปิด" มติชนสุดสัปดาห์,
ปีที่ 13 ฉบับที่ 680,
- ธีระ นุชเปี่ยม, "เอเชียหลังยุคสงครามเย็น" เอเชียรายปี 2535 (กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535),
- ชเนศ อารักษ์สุวรรณ, "ประเทศไทยในปี 1992 : บนเส้นทางประชาธิปไตย"
เอเชียรายปี 1993 (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2536),
- สุจิต บุญบงการ, "ทหารกับการเมืองไทย" วิจารณ์การการเมืองไทย (กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532), หน้า 659
- สุรชาติ บำรุงสุข, "รัฐประหารกับสังคมไทย:ความเป็นไปได้และความสำเร็จ"
มติชนสุดสัปดาห์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 658
- อภิชัย พันธเสน, "60 ปีประชาธิปไตย" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (21-27
มิถุนายน 2535) ปีที่ 39 ฉบับที่ 3
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์, "ธุรกิจบนเส้นทางประชาธิปไตย:ทฤษฎีกับความเป็นจริง"
" มติชนสุดสัปดาห์ (27 พฤศจิกายน 2535) ปีที่ 13 ฉบับที่ 640
——, "มือบมือถือ":ชนชั้นกลางและนักธุรกิจกับการพัฒนาการเมืองประชาธิปไตย
(กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มติชน, 2536)

วิทยานิพนธ์

- จิรายุทธ วัจนะรัตน์, "การไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2524 เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525)
- ประกาศศักดิ์ ชานินทร์พงษ์, "นักธุรกิจการเมือง: การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528)
- ประสาท เป้ออรุณ, "ทัศนคติทางการเมืองของทหารต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเฉพาะกรณีนายทหารพันเอกกองทัพบกที่เข้ารับการศึกษาในวิทยาลัยการทัพบก หลักสูตรชุดที่ 28 ประจำปีการศึกษา 2536", (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตร์ มหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529)
- พันเอกสมพงษ์ ใหม่วิจิตร, "ทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายร้อย" สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519)
- สุรพาสน์ ทักพมาน, "ทัศนคติทางการเมืองของนายทหารชั้นนายพัน กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ" (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519)

หนังสือพิมพ์

มติชนรายวัน (21 มิถุนายน 2535)

หลักสูตร

แกลงหลักสูตรบทเรียนที่ 1 สำหรับนักศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 4 (พ.ศ. 2534-2535)
หลักสูตรการศึกษา สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 36
(ประจำปี การศึกษาพุทธศักราช 2536-2537)

ภาษาอังกฤษ

Books

- Almond, Gabriel A. and Coleman James S., *The Politics of the Developing Areas*, (New Jersey:Princeton:University Press, 1960)
- Bogardus, E.S., *Fundamentals of Social Psychology*, (New York: Century, 1931)
- Dawson, Richard E. and Prewit Kenneth, *Political Socialization*, (Boston:Little Brown, 1969)
- Dhiravegin, Likhit, *Political Attitudes of Bureaucratic Elite and Modernization in Thailand*, (Bangkok:Thai Watana Panich, 1974)
- Fishbien, Martin, *Attitude Theory and Measurement*, (New York: John Wiley, 1967)
- Foster, Charles R., *Psychology for Life Adjustment* (Chicaco: American Technical Society, 1952)

- Lambert, William W., *Social Psychology*, (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1965)
- Langton, Kenneth P., *Political Socialization*, (London:Oxford University Press, 1969)
- Lindsays, A.D., *The Essentials of Democracy*, (Philadelphia U. of Penn.Press, 1929)
- MacIver, R.M., *The Web of Government*, (The Macmillan Co.: N.Y., 1947)
- Maine, Henry, *Popular Government*, (New York,Holt,Rinehart and Winston)
- Merriam, C.E., *The New Democracy and the New Despotism* , (Mc Graw-Hill : New York, 1939)
- Pye, Lucian W., *Politics,Personality and Nation Building : Burma's Search for Identity*, (New Haven:Yale University Press,1962)
- Rockeach, Milton, *The Nature of Human Values*, (New York : The Free Press,1973),pp.5-19 and Milton Rockeach, *Belief, Attitudes and Values*, (San Francisco : Jossey-Bass Publishing ,1972)
- Rodee, C.C., Anderson T.J. and Christol C.Q., *Introduction to Political Science*, (New York, Mc Graw Hill, 1957)
- Rosenberg, Milton I.and Havland Carl I., *Attitude Organization and Change*, (New Haven:Yale University Press,1960),
- Sartori, Giovanni, *Democratic Theory* (New York : Fedrick A. Praeger ,1965)
- Shaw, M.E. and Wright I.M., *Scale for the Measurement of Attitudes* (New York : Mcgraw-Hill , 1976)

Articles

Carpenter, Ted Galan, "The New World Disorder" Foreign Policy, (Fall 1991)

Chan, Steve, "National Security in The Asia-Pacific: Linkages among Growth, Democracy and Peace" in Contemporary Southeast Asia, Vol. 14, No. 1 (June, 1992)

Halsey, William D. and others, "Conservatism" Collier's Encyclopedia, Volume 7,

Laski, H.J., "Democracy," Encyclopaedia of Sciences,

Mitchell, William C., "The Socialization of American Citizens." in Dimensions of Political Analysis : An Introduction to the Contemporary Study of The Politics, Cyril Roseman (eds.) (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall ,1966)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

หลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร และ หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกราช เป็นหลักสูตรการสอนของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของประเทศ โดยผู้ที่เข้ารับการศึกษานี้ในสถาบันดังกล่าว ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่เคยและดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ๆ ของรัฐบาล ตลอดจนถึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทร่วมในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ทั้งสองหลักสูตรจะมีจุดมุ่งหมายคล้ายกัน คือ เพื่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของประเทศชาติ แต่ความมุ่งหมายและแนวทางในการศึกษาจะแตกต่างกันออกไป

วิธีดำเนินการศึกษา หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 36

การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ มีความมุ่งหมายให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ มีความร่วมมือ มีการประสานงาน และมีประสบการณ์ในการดำเนินการพัฒนาโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้มีความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ดังนั้นผลของการศึกษาที่ต้องการ จึงมิได้มุ่งที่จะวัดผลเป็นส่วนบุคคล หากแต่ต้องการจะได้รับผลของการทำงานของนักศึกษาเป็นส่วนรวม เพื่อนำเสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาใช้ประโยชน์เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ สำหรับผลที่จะได้จากนักศึกษาในแต่ละคนนั้น จะได้จากเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ซึ่งนักศึกษาจะต้องเสนอต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

โดยที่นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ วิชาวุฒิ ซึ่งส่วนราชการต้นสังกัดได้คัดเลือกมาแล้ว และเป็นผู้ที่ได้เคยผ่านงานที่ต้องอาศัยการร่วมมือกันมาแล้ว ฉะนั้นวิธีดำเนินการศึกษาจึงเป็นไปในลักษณะที่จะหาทาง

กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดแนวความคิด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เป็นรายบุคคลให้มากที่สุด สำหรับการให้การศึกษา หรือการให้ข้อมูลรวมทั้งการให้คำแนะนำจากผู้บรรยาย หรือ จากเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เองนั้น คงเป็นส่วนประกอบและจะกระทำเท่าที่จำเป็นอย่างแท้จริงเท่านั้น

ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าว วิธีดำเนินการศึกษาจึงได้แก่ การจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยจัดให้มีการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มีการอ่านเอกสารประกอบบทเรียนในแต่ละหัวข้อวิชาให้มีการศึกษาด้วยตนเอง การถกแถลงเป็นคณะ การแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการ การสัมมนา การทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล และการศึกษากิจการ วิธีดำเนินการศึกษาดังกล่าวนี จะทำให้นักศึกษาแต่ละคนได้เพิ่มพูนความรู้ของตน ได้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน กับส่งเสริมให้มีความร่วมมือ และมีการประสานงานกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ให้นั่นแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

1. การบรรยาย

การบรรยายตามกำหนดการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร เป็นวิธีการปฏิบัติขั้นมูลฐาน ที่ใช้เพื่อพัฒนาความเข้าใจในเรื่องที่จะบรรยายประจำวัน ซึ่งมีอยู่ทุกบทเรียน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ฯ จะได้เชิญผู้บรรยายที่ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งจากมหาวิทยาลัย มาบรรยายตามเรื่องที่กำหนดไว้ โดยปกติในวันหนึ่ง ๆ จะมีการบรรยายสองเรื่อง ระหว่างเวลา 09.00 - 12.00 แต่ละเรื่องจะใช้เวลาบรรยาย และ ถาม-ตอบ ปัญหาข้อสงสัย ตลอดจนถกแถลงในประเด็นที่น่าสนใจ ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที หรือบางเรื่องอาจจะใช้เวลามากกว่านั้น ทั้งนี้จะได้จัดแบ่งเวลาในการบรรยายได้น้อยที่สุด เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีเวลาถามปัญหาข้อสงสัย และถกแถลงประเด็นที่น่าสนใจในหัวข้อเรื่องที่บรรยายกับผู้บรรยายได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหัวข้อวิชายิ่งขึ้น

นอกจากการบรรยายตามกำหนดเวลาในการศึกษาแล้ว วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ยังอาจจะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ตลอดจนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่บางท่านมาบรรยายเป็นพิเศษในประเด็นหรือในเรื่องที่เห็นเป็นการสมควรเป็นครั้งคราวอีกด้วย

2. การอ่านเอกสารประกอบ

ความมุ่งหมายข้อมูลฐานะประการหนึ่งของหลักสูตรนี้ก็คือ การกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ และสนับสนุนให้เกิดความคิดเห็นเพิ่มขึ้น ด้วยการอ่านเอกสารและค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งได้แก่ เอกสารประกอบการบรรยาย เอกสารที่ควรอ่านประกอบ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการเสนอไว้ท้ายแถลงหลักสูตรเป็นรายวิชา หรือการอ่านสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ฯลฯ ย่อมจะทำให้รู้ถึงบรรดาปัจจัยสำคัญประการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกิจการ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร ตลอดจนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อได้รู้แล้วย่อมจะเกิดความคิดเห็นเป็นผลติดตามมา ฉะนั้น วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จึงพยายามส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาในการอ่านหนังสือเป็นประจำ โดยเสนอเอกสารที่ควรอ่านประกอบไว้ให้ด้วยดังกล่าวแล้ว

การอ่านเอกสาร ซึ่งวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร กำหนดให้เป็นประจำนั้น โดยสาระสำคัญก็เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาให้ดีขึ้น ทั้งยังเป็น การเพิ่มพูนความรู้ ก็เป็นการส่งเสริมการเตรียมการเพื่อการถกแถลง เป็นคณะ และเพื่อเป็นการแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการ นอกจากนั้นการอ่านยังเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ ซึ่งนักศึกษาจะนำไปใช้ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลได้อีกด้วย

3. การศึกษาด้วยตนเอง

การศึกษาด้วยตนเองนั้น วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะได้กำหนดให้นักศึกษาทำการศึกษาดด้วยตนเอง โดยกำหนดเรื่องและเอกสาร หรือ แจกจ่ายเอกสารให้กับนักศึกษา เพื่อไปทำการศึกษาดด้วยตนเองเป็นการล่วงหน้า

และนำความรู้ความเข้าใจ มาทำการถกแถลงระหว่างนักศึกษาด้วยกันเองต่อไป
 ทั้งนี้ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะจัดแบ่งนักศึกษาออกเป็นคณะและจัดผู้ทรง
 คุณวุฒิ หรือคณาจารย์เป็นที่ปรึกษาประจำคณะ เพื่อให้คำปรึกษาและคำแนะนำ
 เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับความรู้และความเข้าใจอย่างกว้างขวาง ตามความมุ่งหมาย
 และขอบเขตในหัวงระยะเวลาที่กำหนด

4. การถกแถลงเป็นคณะ

การถกแถลงเป็นคณะ เป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุดอย่างหนึ่งในการ
 เพิ่มพูนความรู้เพราะนักศึกษาจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสพ-
 การณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายนี้ จะหมุนเวียนจัดแบ่งนักศึกษา
 ทั้งสิ้นออกเป็นคณะ ในแต่ละคณะให้มีนักศึกษาจากส่วนราชการต่าง ๆ ร่วมกันตาม
 จำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้นักศึกษาแต่ละคนได้มีส่วนร่วมทำงานร่วมกับนักศึกษา
 อื่น ๆ ตลอดปีการศึกษา

การถกแถลงเป็นคณะ ตามปกติจะกระทำในวันรุ่งขึ้นภายหลัง
 จากการบรรยายเรื่องนั้น ๆ แล้ว โดยใช้เวลาประมาณ 50 นาที ระหว่าง
 08.00-08.50 น. การร่วมกันถกแถลงให้เป็นไปภายใต้บรรยายกาที่เป็นกันเอง
 และให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างเสรีในการถกแถลงเป็นคณะนั้น นอก
 จากนักศึกษาจะได้นำความรู้จากการบรรยายมาใช้แล้ว ให้นำเอาความรู้ ความ
 ชำนาญและประสบการณ์มาใช้ด้วย เพื่อประโยชน์ของนักศึกษาอื่น ๆ ที่ร่วมกัน
 ถกแถลงในคณะ

ผู้ที่เป็นประธานของคณะ จะต้องชักนำให้มีการแลกเปลี่ยนความ
 คิดเห็นระหว่างนักศึกษาให้มากที่สุด ทั้งนี้ให้พิจารณาเลือกประเด็นที่สำคัญของ
 เรื่องที่บรรยาย นอกจากนั้นประธานของคณะอาจเสนอเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
 การบรรยายให้ที่ประชุมพิจารณา รวมทั้งปัญหาหรือเรื่องที่ทำให้นักศึกษาด้วยตนเอง
 ในตอนท้ายของหัวข้อวิชาในแถลงหลักสูตรของแต่ละบทเรียนด้วยก็ได้

ผลของการถกแถลงเป็นคณะ จะต้องรายงานให้วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทราบทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการถกแถลง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะจัดส่งรายงานการถกแถลงของนักศึกษาแต่ละคณะให้ผู้บรรยายเรื่องนั้น ๆ ได้ทราบข้อคิดเห็นในประเด็นที่ถกแถลงให้ผู้บรรยายจะได้นำไปพิจารณาและดำเนินการในทางที่เหมาะสมต่อไป ถ้อยแถลงของการถกแถลง มีข้อเสนอที่เป็นประโยชน์สำคัญยิ่งต่อทางราชการ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะได้เสนอส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

5. การสัมมนา

การสัมมนา เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ เพื่อให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยการอภิปรายอย่างเสรีภาพในกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปของแนวความคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาหรือการเสนอหนทางปฏิบัติในเรื่องที่กำหนดให้

ตามปกติ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะกำหนดให้นักศึกษาทำการสัมมนาปีละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 5 วัน เรื่องที่สัมมนานักจะกำหนดตามความต้องการของสภาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หรือตามความประสงค์ของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เสนอมาหรือตามที่วิทยาลัยพิจารณาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น เมื่อได้กำหนดเรื่องที่จะสัมมนาแล้วจะจัดแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อย เรียกว่าคณะสัมมนา แต่ละคณะจะมีวิทยากรหรืออาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะ เพื่อให้คำแนะนำหรือส่งเสริมให้การสัมมนาดำเนินไปอย่างถูกต้องตามแบบแผนและบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ก่อนการสัมมนาแต่ละครั้งวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะเชิญวิทยากรผู้มีความรู้และความสันทัดจัดเจนในหัวข้อสัมมนามาบรรยาย หรืออภิปรายเป็นกลุ่ม (Panel Discussion) เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้พื้นฐานเท่าเทียมกัน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดเห็นของตนเสนอต่อคณะสัมมนาได้อย่างมีเอกภาพมากขึ้น

เมื่อเสร็จสิ้นการสัมมนาแล้วนักศึกษา จะต้องทำรายงานสรุปผล การสัมมนาเสนอต่อวิทยาลัยฯภายในเวลาที่กำหนด เพื่อวิทยาลัยฯจะได้นำเสนอ ต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

6. การแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการ

เนื่องจากการดำเนินการศึกษาตามบทเรียนต่าง ๆ นั้นเพิ่งเล็ง อยู่เฉพาะเรื่องกับบรรยายประจำวันเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ จากหัวข้อวิชาต่าง ๆ ที่บรรยายในแต่ละวันตามบทเรียน มาประยุกต์ใช้ให้เป็น ประโยชน์ในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาโยบายความมั่นคงแห่งชาติ จึงจัดให้มีการแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการขึ้น

การแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการ นักศึกษาจะต้องวิเคราะห์และ ดำเนินการให้ได้ข้อยุติและ/หรือข้อเสนอนะ ปัญหาที่กำหนดจะมีลักษณะเป็นปัญหา ตามขั้นตอนไปสู่การพัฒนาโยบายความมั่นคงแห่งชาติ หรืออาจเป็นปัญหาปัจจุบันที่ ส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องพิจารณาก็ได้ เพื่อการแก้ปัญหาเหล่านี้จะได้แบ่ง นักศึกษาออกเป็นคณะ แต่ละคณะมีนักศึกษาที่เป็นผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ เป็นกรรมการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรจะได้จัดที่ปรึกษาและฝ่ายอำนวยการ ประจำอยู่ทุกคณะ นักศึกษาที่เป็นประธานของแต่ละคณะจะต้องอำนวยการและรับผิดชอบในการแก้ปัญหาโดยตลอด

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะมอบหมายให้คณะกรรมการ แลกผลการศึกษาแก้ปัญหาต่อนักศึกษาทั้งหมดตาม วัน-เวลา ที่กำหนด โดยประธาน รองประธาน เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการของคณะเป็นผู้แถลง หรือประธาน จะมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดในคณะแถลงก็ได้ ถ้ามีปัญหาข้อข้องใจหรือมีข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมจากนักศึกษาอื่น กรรมการที่ร่วมในคณะจะช่วยแสดงความคิดเห็นหรือชี้แจงเพิ่มเติมก็ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมนักศึกษาส่วนรวมแล้ว ให้ รายงานผลต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เพื่อพิจารณารวบรวมเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรวมทั้งกระทรวง

ทววงกรมต่าง ๆ และ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ถ้านักศึกษาส่วนมากไม่เห็นชอบด้วยในประเด็นสำคัญข้อใดข้อหนึ่ง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร อาจกำหนดเวลาให้พิจารณาในโอกาสต่อไปอีกก็ได้

7. การทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

งานที่สำคัญที่สุด ซึ่งนักศึกษาต้องปฏิบัติขณะศึกษาอยู่ในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ก็คือ การทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ

ความมุ่งหมายสำคัญของการทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ คือ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าให้กว้างขวางยิ่งขึ้นนอกเหนือจากการศึกษาที่ได้รับอยู่ตามปกติ และเป็นการศึกษาฝึกฝนตนเองให้เกิดความรู้ความสามารถในอันที่จะวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ อย่างรอบคอบและแสดงผลการวิจัยให้ปรากฏแก่ส่วนรวมอย่างสมเหตุสมผล

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานอยู่ในระดับเดียวกับชั้นปริญญา และต้องไม่ใช่เป็นบันทึกประวัติความเป็นมาหรือเป็นเพียงการรวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ แต่ต้องการให้วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ และวิจัย จนได้ผลที่สามารถจะนำไปใช้ได้ โดยบรรจุข้อความอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 50 หน้า กระดาษพิมพ์

เรื่องที่จะวิจัยนั้นให้นักศึกษาแต่ละคนเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติในด้านยุทธศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านใดด้านหนึ่ง แล้วให้เสนอชื่อเรื่อง ความมุ่งหมาย เหตุผลและแนวความคิด ในการวิจัยกับเค้าโครงเรื่องต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วนักศึกษาจะต้องทำการวิจัยและรับผิดชอบเสนอเอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ ภายในเวลาที่กำหนด

เมื่อได้ทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลในขั้นต้นเรียบร้อยแล้ววิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักรฯ จะให้ผู้ทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลเสนอผลงานการวิจัยด้วย
วาจาต่อนักศึกษาในชั้นและตอบปัญหาข้อข้องใจต่าง ๆ รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นเพิ่ม
เติมจากคณาจารย์และเพื่อนนักศึกษา เพื่อให้ผลงานการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ใน
การนี้ได้ให้โอกาสแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในส่วนราชการอื่นได้เข้าฟังการเสนอผล
งานการวิจัยของนักศึกษาแต่ละคนด้วย

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะได้
พิจารณาและดำเนินการส่งไปให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมากที่สุด เพื่อนำไปใช้
ให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการต่อไป

นอกจากนี้ ตลอดปีการศึกษาตามหลักสูตรนี้ นักศึกษาจะได้รับ
การส่งเสริมให้ใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักรฯ จะไม่มีการเฉลยปัญหาแต่จะสนับสนุนให้นักศึกษาได้ค้นคว้าหาความ
รู้ด้วยตนเอง และให้สามารถแสดงออกซึ่งความคิดเห็นได้ตรงตามเป้าหมายอย่าง
มีเหตุผล

การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ เป็นไปในลักษณะของ
สถาบันการศึกษาชั้นสูง สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน
ไม่เหมือนกับสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่น ๆ ทั่วไป ดังนั้นการสอบและการวัดผล
การศึกษาจึงไม่สำคัญเท่ากับการได้รับความรู้

แม้ว่าหลักการดังกล่าวนี้จะคงใช้อยู่ตลอดปีการศึกษานี้ก็ตาม แต่
อาจเปลี่ยนแปลงได้ในเรื่องการเน้นหนักสำหรับบางวิชา รวมทั้งวิธีดำเนินการ
ศึกษาและการจัดการศึกษาเป็นรายวิชา โดยวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะ
ตรวจสอบและประเมินค่าบทเรียนต่าง ๆ และวิธีการศึกษาอยู่เสมอ รวมทั้งได้
ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับวิทยาลัยของเหล่าทัพและสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่น ๆ
เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการและพัฒนาการต่าง ๆ ของชาติ

ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ระหว่างประเทศ เพื่อให้สามารถ
ดำเนินการศึกษาให้บรรลุความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์

การศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรประกอบด้วยบทเรียน
ต่าง ๆ 9 บทเรียน ดังนี้

- บทเรียนที่ 1 สถานการณ์ของโลก ผลประโยชน์แห่งชาติของ
ประเทศไทยและโครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติ
- บทเรียนที่ 2 ปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติ
- บทเรียนที่ 3 ส่วนราชการ กระบวนการในการกำหนดและ
การพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติของ
ประเทศไทย
- บทเรียนที่ 4 กลุ่มประเทศและประเทศต่าง ๆ ในประชาคมโลก
- บทเรียนที่ 5 การเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ
- บทเรียนที่ 6 การสังคมจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ
- บทเรียนที่ 7 การทหารที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ
- บทเรียนที่ 8 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับความมั่นคง
แห่งชาติ
- บทเรียนที่ 9 การพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติและ
ยุทธศาสตร์ชาติ

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนที่ 1

สถานการณ์ของโลก ผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศไทย และโครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายที่จะให้นักศึกษาได้ทราบถึงโครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นกรอบสำคัญในการศึกษาตลอดหลักสูตร เพื่อปรับความรู้ประสบการณ์ของนักศึกษาให้เป็นแนวทางเดียวกัน และเป็นพื้นฐานอย่างสำคัญในการพิจารณาผลประโยชน์และวัตถุประสงค์แห่งชาติ การพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ ได้ในโอกาสต่อไป

การศึกษาในบทเรียนนี้ จะให้นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ภายนอกและภายในประเทศเป็นอย่างดี เพื่อทราบและติดตามความเคลื่อนไหวการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาตรวจสอบสภาวะแวดล้อม เพื่อให้ทราบแรงผลักดันแนวโน้มและปัจจัยที่ทราบปัญหาหรือภัยคุกคามและโอกาส ที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์และวัตถุประสงค์แห่งชาติ รวมทั้งความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทยเป็นส่วนรวม ทั้งนี้เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติได้ในที่สุด

บทเรียนที่ 2

ปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ลักษณะความผูกพันระหว่างบรรดาปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติของประเทศไทยและของประเทศอื่น ๆ และเพื่อหาอิทธิพลที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติในด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการทหาร

เพื่อบรรลุความมุ่งหมายประการแรก ที่จะให้เข้าใจในส่วนที่เป็น
ปัจจัยมูลฐานของกำลังอำนาจแห่งชาตินั้น จะได้ศึกษาถึงส่วนประกอบของปัจจัย
กำลังอำนาจแห่งชาติที่ เป็นพื้นฐานความเข้มแข็งของชาติ หมายรวมถึงปัจจัยที่
เป็นรูปธรรม เช่น ภูมิศาสตร์ ภาวะ ประชากร ทรัพยากรธรรมชาติ วิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี การศึกษา การเศรษฐกิจและกำลังทหาร กับปัจจัยที่เป็นนาม-
ธรรม เช่น ลักษณะประจำชาติ อุดมการณ์ของชาติ ภาวะผู้นำ ความเชื่อถือ
ศาสนาและจริยธรรม เป็นต้น นอกจากนี้จะได้มีการพิจารณาเป็นพิเศษเกี่ยวกับ
การเป็นพันธมิตรและการผนึกกำลัง เพราะปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญโดยเฉพาะ
ต่อฐานะกำลังอำนาจของประเทศไทยในสมัยปัจจุบัน

เพื่อทำให้ได้ผลตามความมุ่งหมายประการที่สองของบทเรียนนี้ จะ
กล่าวถึงตัวการประเมินค่าสถานภาพ ฐานะกำลังอำนาจแห่งชาติของประเทศไทย
ในขอบเขตที่ระบุไว้ข้างต้น

บทเรียนที่ 3

ส่วนราชการ กระบวนการในการกำหนดและพัฒนานโยบาย ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย

บทเรียนนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยว
ข้องกับการ กำหนดและการพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย
กระบวนการกำหนดและการพัฒนาโยบายความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งการบริหาร
งานของส่วนราชการนั้น ๆ ตลอดจนปัญหาสำคัญและอิทธิพลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประการแรก จะได้ศึกษาถึงบทบาทและการบริหารของรัฐบาลไทย
ในปัจจุบันและส่วนราชการฝ่ายบริหารที่เกี่ยวข้องในการกำหนดและพัฒนานโยบาย
ความมั่นคงแห่งชาติ กระบวนการกำหนดและการดำเนินงานในการพัฒนานโยบาย

ความมั่นคงแห่งชาติ โดยพิจารณาถึงหน้าที่ การจัดการดำเนินงานและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจนการประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อการกำหนดและการพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

ประการที่สอง จะได้พิจารณาถึงบทบาทสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติ รวมทั้งความสัมพันธ์และการประสานการปฏิบัติระหว่าง ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ ที่เกี่ยวกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

นอกจากนี้ บทเรียนนี้ยังได้พิจารณาถึงการเงินที่จะสนับสนุนนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ การข่าวกรอง รวมทั้งอิทธิพลของสื่อมวลชนกลุ่มผลประโยชน์พรรคการเมือง ที่มีต่อนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจนปัญหาการดำเนินกิจการต่าง ๆ ในต่างประเทศด้วย

บทเรียนที่ 4

กลุ่มประเทศและประเทศต่าง ๆ ในประชาคมโลก

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกและประเทศต่าง ๆ ในประชาคมโลก เพื่อวิเคราะห์และประเมินค่าศักยภาพกำลังอำนาจแห่งชาติและปัญหาสำคัญ ๆ ของกลุ่มประเทศ และประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศและนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย

การศึกษา จะเริ่มด้วยการตรวจสอบศักยภาพกำลังอำนาจแห่งชาติและปัญหาสำคัญ ๆ ตรวจสอบสภาวะแวดล้อมที่ก่อให้เกิดปัญหา สสำรวจบทบาทสัมพันธ์ภาพเพื่อพิสูจน์ทราบแรงผลักดัน และ แนวโน้มเพื่อหาโอกาสเพิ่มพูนผลประโยชน์ของประเทศไทยเป็นหลัก รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินค่าความสำคัญ

ทางยุทธศาสตร์ ทั้งทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนแนวความคิดในการดำเนินการทาง ยุทธศาสตร์ของกลุ่มประเทศ และประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ที่มีผลกระทบและ เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย

บทเรียนที่ 5

การเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาภาวะเศรษฐกิจของโลกและ สองประเทศไทย ทั้งที่เป็นภาพรวมและในแต่ละสาขา ตลอดจนการบริหาร เศรษฐกิจของรัฐบาล เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านเศรษฐกิจ ทั้ง ในยามปกติที่เกี่ยวกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การระจุกตัวของ การถือครองสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ การกระจายทุนอันจะเป็น การกระจายรายได้เป็นอย่างดีเป็นธรรมในที่สุด ส่วนความมั่นคงทางเศรษฐกิจในยาม ฉุกเฉิน เป็นการใช้จ่ายอำนาจแห่งชาติทางเศรษฐกิจในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อ ความมั่นคงแห่งชาติ

การศึกษาในบทเรียนนี้ จะเน้นหนักในด้านการผลิตของประเทศและ รายได้ของประชาชนเป็นสำคัญ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ส่วน มีความ เกี่ยวเนื่องสืบต่อกันตามลำดับดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง เป็นการศึกษาภาวะเศรษฐกิจโลกและการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างด้านการตลาดต่างประเทศของกลุ่มประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก เช่น กลุ่มประเทศอเมริกาเหนือ กลุ่มเศรษฐกิจยุโรป กลุ่มยุโรปตะวันออก กลุ่ม เอเชียและแปซิฟิก กลุ่มเขตการค้าเสรีอาเซียนและกลุ่มตะวันออกกลาง ฯลฯ ที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการค้าของเศรษฐกิจไทย

ส่วนที่สอง เป็นการศึกษาปัญหาโครงสร้างต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความจำกัดของบริการพื้นฐานที่สำคัญต่าง ๆ ทรัพยากรมนุษย์และกำลังคน เทคโนโลยี การกระจายรายได้และการกระจายผลแห่งการพัฒนา (Distribution of Developmental benefits) อย่างเป็นธรรม

ส่วนที่สาม เป็นการศึกษาปัญหาการผลิตสาขาต่าง ๆ และแนวทางแก้ไข

ส่วนที่สี่ เป็นการศึกษาถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจอันได้แก่ การพลังงาน การคมนาคม และขนส่ง การแรงงานและการจัดการแรงงาน ตลอดจนการพัฒนากำลังคน

ส่วนที่ห้า เป็นการศึกษานโยบายเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ นโยบายการเงิน การคลัง การค้าต่างประเทศ การควบคุมภาวะตลาดภายในประเทศให้บังเกิดความเป็นธรรม และเพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ ตลอดจนนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ

นอกจากนี้ จะได้ศึกษาถึงความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ และการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนที่ 6

การสังคมจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงสภาวะการณ์ ด้านสังคมจิตวิทยา ทั้งภายในและภายนอกที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ การขัดแย้งและความร่วมมือระหว่างประเทศ การปฏิบัติการก่อความไม่สงบในรูปแบบต่าง ๆ วิเคราะห์ผลกระทบต่อบรรยากาศการปกครองและความมั่นคงแห่งชาติ ด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ของประเทศไทย รวมทั้งการป้องกันและปราบปราม

นอกจากนี้ ยังให้ศึกษาถึงปัญหาทางสังคมจิตวิทยาโดยพิจารณาตรวจสอบรายละเอียดถึงลักษณะปัญหาสำคัญ ๆ เพื่อวิเคราะห์แรงผลักดันและแนวโน้ม เพื่อทราบ ปัญหา อุปสรรคและโอกาส สำหรับเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุผลประโยชน์แห่งชาติต่อไป ตลอดจนศึกษาให้ทราบถึงวิธีการใช้เครื่องมือทางสังคมจิตวิทยาในเชิงรุก เพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ

บทเรียนที่ 7

การทหารที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายที่จะให้พิจารณากำลังอำนาจแห่งชาติด้านการทหารของประเทศไทย เพื่อกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการป้องกันประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการทหารและแผนการสงคราม รวมทั้งศึกษาขีดความสามารถทางทหารและยุทธศาสตร์ทหารของต่างชาติ ที่อาจจะเกิดภัยคุกคามต่อประเทศไทย

การศึกษานี้จะกล่าวถึงลักษณะของสงคราม ยุทธศาสตร์การป้องกัน
ร่วม และ การรักษาคุณอำนาจ การประเมินสรณะกำลังทาง บก เรือ อากาศ
กำลังถึงทหาร กำลังสำรอง ในเชิงเปรียบเทียบกันชาติต่าง ๆ ที่อาจเป็นภัย
คุกคาม ทั้งในทางหลักนิยมและการปฏิบัติ - การป้องกันประเทศในยามปกติและ
ยามสงคราม การสนับสนุนจากประชาชน ตลอดจนบทบาททางทหารของไทยใน
การพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

บทเรียนที่ 8

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทยโดยการวิเคราะห์
และประเมินสภาพปัญหาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ สภาพปัญหา
ด้านสิ่งแวดล้อมการพลังงานการพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

การศึกษานี้จะเริ่มให้ความรู้ในเรื่องปัญหา โอกาสและทางเลือกด้าน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย สภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม บทบาท
ของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย ตรวจ
สอบภาวะการพลังงานของประเทศไทย สภาพและการนำเข้าเทคโนโลยี - รวม
ทั้งศึกษาลักษณะ อำนาจและอิทธิพล ของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคมที่
ทำให้ดุลอำนาจระหว่างประเทศและยุทธศาสตร์ชาติเปลี่ยนแปลงได้

บทเรียนที่ 9

การพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นคณะกรรมการเพื่อวิเคราะห์ผลประโยชน์แห่งชาติ วัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ ประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศและของโลก รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการศึกษาในบทเรียนก่อน ๆ เพื่อให้ได้วัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ แล้วกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติจนถึงแผนและกำหนดการ

วิธีดำเนินการศึกษา หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกราช รุ่นที่ 6

การศึกษาหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกราช มีความมุ่งหมายให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ มีความร่วมมือและประสานงาน และปรารถนา ที่จะให้นักศึกษาได้เกิดอุดมการณ์ทางเศรษฐกิจของชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ เพื่อเป็นการนำเสนอแนวคิดและพัฒนาการทางเศรษฐกิจมาวิเคราะห์หายุทธศาสตร์ของชาติด้านเศรษฐกิจ ให้มีความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ดังนั้น ผลการศึกษาที่ต้องการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศจึงมิได้มุ่งที่จะวัดผลเป็นส่วนบุคคล หากแต่ต้องการจะได้รับผลการทำงานของนักศึกษาเป็นส่วนรวม เพื่อนำเสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาใช้ประโยชน์เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ สำหรับผลที่จะได้จากนักศึกษาในแต่ละคนนั้นจะได้จากเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ซึ่งนักศึกษาจะต้องเสนอต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

โดยที่นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกราช เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ วิชาวุฒิ และประสบการณ์สูง และเป็น

ผู้ที่ได้เคยผ่านงานที่ต้องอาศัยการร่วมมือกันมาแล้ว ฉะนั้นวิธีดำเนินการศึกษาจึงเป็นไปในลักษณะที่จะหาทางกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดแนวความคิด อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นรายบุคคลให้มากที่สุด สำหรับการให้การศึกษาหรือการให้ข้อมูลรวมทั้งการให้คำแนะนำจากผู้บรรยายหรือจากเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ เองนั้น คงเป็นส่วนประกอบและจะกระทำเท่าที่จำเป็นอย่างแท้จริงเท่านั้น

ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าววิธีการดำเนินการศึกษาจึงได้จัดการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และการทหาร โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจนั้นให้เน้นหนักเป็นพิเศษ โดยจัดให้มีการบรรยายจากวิทยากรคุณวุฒิ ให้มีการอ่านเอกสารประกอบบทเรียนในแต่ละหัวข้อวิชา ให้มีการแลกเปลี่ยนเป็นคณะ การแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการ การสัมมนา การศึกษาด้วยตนเอง การทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลและการศึกษากิจการ วิธีดำเนินการศึกษาดังกล่าวนี้จะทำให้นักศึกษาแต่ละคนได้เพิ่มพูนความรู้ของตน ได้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันกับส่งเสริมให้มีความร่วมมือและมีการประสานงานกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

1. การบรรยาย

การบรรยายตามกำหนดการศึกษา เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของหลักสูตรและเป็นวิธีการปฏิบัติขั้นมูลฐานที่ใช้เพื่อพัฒนาความเข้าใจเรื่องที่บรรยายประจำวันซึ่งมีอยู่ทุกบทเรียน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะได้เชิญผู้บรรยายที่ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งจากมหาวิทยาลัยมาบรรยายตามเรื่องที่กำหนดไว้ โดยปกติในวันหนึ่ง ๆ จะมีการบรรยายและตอบปัญหาที่นักศึกษาซักถามเป็นเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที

2. การอ่านเอกสารประกอบ

เอกสารประกอบบทเรียน ได้แก่ คำบรรยาย เอกสารประกอบ การบรรยายและเอกสารซึ่งผู้บรรยายจะแนะนำให้อ่านประกอบ ตลอดจนเอกสาร

ที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะเสนอแนะใช้เป็นเอกสารอ่านประกอบนักศึกษาควรจะได้สละเวลาอ่านเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กระจ่างและกว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะเวลาในการบรรยายมีอยู่จำกัด

3. การถกแถลงเป็นคณะ

การถกแถลงเป็นคณะ เป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุดอย่างหนึ่งในการเพิ่มพูนความรู้ เพราะนักศึกษาจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายนี้ จะหมุนเวียนจัดแบ่งนักศึกษาทั้งสิ้นออกเป็นคณะในแต่ละคณะให้มีนักศึกษาจากส่วนราชการและองค์กรทางธุรกิจต่าง ๆ ร่วมกันตามจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้นักศึกษาแต่ละคนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันกับนักศึกษาอื่น ๆ ตลอดปีการศึกษา

การถกแถลงเป็นคณะ กระทำภายหลังจากการบรรยายในแต่ละวันโดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ระหว่าง 08.00-09.00 น. การร่วมกันถกแถลงให้เป็นไปภายใต้บรรยากาศอย่างเป็นกันเอง และให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างเสรี

ผู้ที่เป็นประธานของคณะจะต้องชักนำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาให้มากที่สุด ทั้งนี้ให้พิจารณาเลือกประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่บรรยายให้ที่ประชุมพิจารณา

ผลของการถกแถลงเป็นคณะ จะต้องรายงานให้วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรทราบทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการถกแถลง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรจะจัดส่งรายงานถกแถลงของนักศึกษาแต่ละคณะให้ผู้บรรยายเรื่องนั้น ๆ ได้ทราบข้อคิดเห็นในประเด็นที่ถกแถลง เพื่อผู้บรรยายจะได้นำไปพิจารณาและดำเนินการในทางที่เหมาะสมต่อไป ถ้าผลของการถกแถลงมีข้อเสนอที่เป็นประโยชน์สำคัญยิ่งต่อทางราชการ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะได้เสนอส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

4. การแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการ

เนื่องจากการดำเนินการศึกษาตามบทเรียนต่างๆ นั้น เพิ่งเล็ง
อยู่เฉพาะเรื่องที่บรรยายประจำวันเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้
จากหัวข้อวิชาต่าง ๆ ในแต่ละวันตามบทเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ จึง
จัดให้มีการแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการขึ้น

การแก้ปัญหาเป็นคณะกรรมการ นักศึกษาจะต้องวิเคราะห์และ
ดำเนินการให้ได้ข้อยุติและ/หรือข้อเสนอแนะ ปัญหาที่กำหนดจะมีลักษณะเป็นปัญหา
ตามขั้นตอน หรืออาจเป็นปัญหาปัจจุบันที่ส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องพิจารณาก็ได้
ในการแก้ปัญหาดังกล่าวจะได้แบ่งนักศึกษาออกเป็นคณะ แต่ละคณะมีนักศึกษาที่
เป็นผู้แทนจากส่วนราชการและองค์กรทางธุรกิจต่าง ๆ เป็นกรรมการ วิทยาลัย
ป้องกันราชอาณาจักรฯ จะได้จัดที่ปรึกษาและฝ่ายอำนวยความสะดวกประจำอยู่ด้วยทุกคณะ
นักศึกษาที่เป็นประธานของแต่ละคณะ จะต้องอำนวยความสะดวกและรับผิดชอบในการแก้
ปัญหาโดยตลอด

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะมอบหมายให้คณะกรรมการ
แถลงผลการแก้ปัญหาต่อนักศึกษาทั้งหมดตาม วัน-เวลาที่กำหนด โดยประธาน
รองประธาน เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะเป็นผู้แถลง หรือ ประธาน
จะมอบหมายให้ผู้อื่นผู้ใด ในคณะแถลงก็ได้ ถ้ามีปัญหาข้อข้องใจหรือข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมจากนักศึกษานอกระบบที่ร่วมอยู่ในคณะ จะช่วยแสดงความคิดเห็นหรือ
ชี้แจงเพิ่มเติมก็ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมนักศึกษาส่วนรวมแล้ว ให้
รายงานผลต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เพื่อพิจารณารวบรวมเสนอผู้บังคับ
บัญชาตามลำดับชั้นจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รวมทั้งกระทรวง ทบวง
กรมต่าง ๆ และ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ถ้านักศึกษาส่วนมากไม่เห็นชอบด้วย
ในประเด็นสำคัญข้อใดข้อหนึ่ง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร อาจกำหนดเวลา
ให้พิจารณาในโอกาสต่อไปอีกก็ได้

5. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ใช้เพื่อให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยน ความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยการอภิปรายอย่างเสรีภายในกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปของแนวความคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาหรือการเสนอ แนวทางปฏิบัติในเรื่องที่กำหนดให้

ตามปกติวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนั้น จะกำหนดให้นักศึกษา ทำการสัมมนาปีละ 2 ครั้ง ๆ ละประมาณ 5 วัน เรื่องที่สัมมนามักจะกำหนดตาม ความต้องการของสภาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หรือตามความประสงค์ของ หน่วยราชการต่าง ๆ ที่เสนอมา หรือตามที่วิทยาลัยฯ พิจารณาให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ในขณะนั้น เมื่อได้กำหนดเรื่องที่จะสัมมนาแล้วจะจัดแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อย เรียกว่า คณะสัมมนา แต่ละคณะจะมีวิทยากรหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ประจำคณะเพื่อเรียกว่า คณะสัมมนา แต่ละคณะจะมีวิทยากรหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ประจำคณะเพื่อให้คำแนะนำหรือส่งเสริมให้การสัมมนาดำเนินไปอย่างถูกต้องตาม แบบแผนและบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ก่อนการสัมมนาแต่ละครั้ง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร อาจ เชิญวิทยากร ผู้มีความรู้และความสันทัดชัดเจนในหัวข้อสัมมนา มาบรรยาย หรือ อภิปรายเป็นกลุ่ม (Panel Discussion) เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้พื้นฐาน เท่าเทียมกัน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดเห็นของตน เสนอต่อคณะสัมมนาได้อย่างมีเอกภาพมากขึ้น

เมื่อเสร็จสิ้นการสัมมนาแล้ว นักศึกษาจะต้องทำรายงานสรุป ผลการสัมมนาเสนอต่อวิทยาลัย ภายในเวลาที่กำหนด เพื่อวิทยาลัยฯจะได้นำ เสนอต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

6. การศึกษาด้วยตนเอง

เป็นวิธีการศึกษาที่กำหนดให้นักศึกษาทำการศึกษาดูด้วยตนเองในเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติและเรื่องกำลังอำนาจแห่งชาติ โดยวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะแจกเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้ล่วงหน้า แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันในห้องเรียน นอกจากนี้วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะได้เชิญที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก มาให้ความรู้และคำแนะนำแก่นักศึกษาเป็นเบื้องต้นด้วย

7. การทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

งานสำคัญซึ่งนักศึกษาจะต้องปฏิบัติในขณะที่รับการศึกษา คือ การทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเศรษฐกิจ

ความมุ่งหมายสำคัญของการทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลนั้น ก็เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละคนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากการศึกษาที่ได้รับอยู่ตามปกติ และเป็นการฝึกฝนตนเองให้เกิดความรู้ความสามารถในอันที่จะวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และแสดงผลการวิจัยให้ปรากฏแก่ส่วนรวมอย่างสมเหตุสมผล

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานอยู่ในระดับเดียวกับชั้นปริญญาและต้องไม่ใช่เป็นบันทึกประวัติความเป็นมา หรือเป็นเพียงการรวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ แต่ต้องการให้วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ และวิจัยจนได้ผลที่สามารถนำไปใช้ได้ โดยบรรจุข้อความอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 50 หน้ากระดาษพิมพ์

เรื่องที่จะวิจัยนั้นให้นักศึกษาแต่ละคนเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ แล้วให้เสนอชื่อเรื่อง ความมุ่งหมาย เหตุผล และแนวคิดในการวิจัยกับเค้าโครงของเรื่องต่อวิทยาลัยป้องกัน

ราชอาณาจักร เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว นักศึกษาจะต้องทำการวิจัยและรับผิดชอบเสนอเอกสารวิจัยส่วนบุคคลนี้ต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในเวลาที่กำหนด

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะให้ผู้ที่ทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลเสนอผลงานการวิจัยด้วยวาจาต่อนักศึกษาในชั้น และตอบปัญหาข้อข้องใจต่าง ๆ เพื่อให้ผลงานการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในการนี้ได้ให้โอกาสแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในส่วนราชการอื่นได้เข้าฟังการเสนอของนักศึกษาแต่ละคนด้วย

การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนั้น นักศึกษาจะได้รับการส่งเสริมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะไม่มีการเฉลยปัญหา แต่จะสนับสนุนให้นักศึกษาได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ให้สามารถแสดงออกซึ่งความคิดเห็นได้ตรงเป้าหมายอย่างมีเหตุผล

การศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เป็นไปในลักษณะของสถาบันการศึกษาชั้นสูง สำหรับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน และนักธุรกิจเอกชนไม่เหมือนกับสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่น ๆ ทั่วไป ดังนั้นการสอบและการวัดผลการศึกษา จึงไม่สำคัญเท่ากับการได้รับความรู้

แม้ว่าหลักการดังกล่าวนี้จะคงใช้อยู่ตลอดปีการศึกษานี้ก็ตาม แต่อาจเปลี่ยนแปลงบ้างในเรื่องการเน้นหนักสำหรับบาววิชา รวมทั้งวิธีดำเนินการศึกษาและการจัดการศึกษาเป็นรายวิชา โดยวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ จะตรวจสอบและประเมินค่าบทเรียนต่าง ๆ และวิธีการศึกษาอยู่เสมอและพยายามที่จะติดตามให้ทันความต้องการและพัฒนาการต่าง ๆ ของชาติ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ระหว่างประเทศ โดยทั่วไปแล้ววิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จะได้ปรับปรุงวิธีดำเนินการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้นอยู่เสมอ นอกจากนี้วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรยังได้ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับวิทยาลัยของเหล่าทัพและสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่น ๆ อีกทางหนึ่งด้วย

หลักสูตรการศึกษา

- บทเรียนที่ 1 สถานการณ์โลก ผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศไทยและโครงสร้างยุทธศาสตร์
- บทเรียนที่ 2 ปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติ
- บทเรียนที่ 3 กลไกทางเศรษฐกิจ
- บทเรียนที่ 4 สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ
- บทเรียนที่ 5 การเมือง สังคมจิตวิทยา และการทหาร ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ
- บทเรียนที่ 6 วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ
- บทเรียนที่ 7 ยุทธศาสตร์ชาติด้านเศรษฐกิจ

บทเรียนที่ 1

สถานการณ์โลก ผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศไทยและโครงสร้างยุทธศาสตร์

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ สถานการณ์ทั่วไปของโลกในปัจจุบันและแนวโน้ม มีความเข้าใจเป็นแนวเดียวกันในเรื่องนโยบายสาธารณะ ผลประโยชน์แห่งชาติ และโครงสร้างยุทธศาสตร์ชาติ เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการศึกษาพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านเศรษฐกิจ ในขั้นตอนสุดท้ายของการศึกษาหลักสูตรนี้

บทเรียนที่ 2

ปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายให้นักศึกษาทราบถึงลักษณะของปัจจัย
 มูลฐานของกำลังอำนาจแห่งชาติ และส่วนประกอบของกำลังอำนาจแห่งชาติด้าน
 ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เพื่อนำมาวิเคราะห์หาอิทธิพลที่มีต่อความ
 มั่นคงแห่งชาติด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์
 และเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมุ่งหมายให้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
 กำลังอำนาจแห่งชาติด้านต่าง ๆ และประเมินค่าฐานะกำลังอำนาจแห่งชาติของ
 ประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดยุทธศาสตร์
 ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในบทเรียนสุดท้าย

บทเรียนที่ 3

กลไกทางเศรษฐกิจ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายให้นักศึกษาทราบถึงระบบการปฏิบัติและ
 บทบาทของส่วนราชการของรัฐ รวมทั้งองค์ประกอบและกรรมวิธีต่าง ๆ ที่มี
 อิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาจุดอ่อนและจุดแข็ง
 ซึ่งจะต้องแก้ไขปรับปรุงหรือนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์
 หรือเป้าหมายทางเศรษฐกิจของชาติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนที่ 4

บทเรียนนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สภาวะเศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีความมุ่งหมายให้นักศึกษาได้ทราบว่า สภาวะเศรษฐกิจโลกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนบทบาทของประเทศไทย กลุ่มประเทศ และ องค์การระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย นักศึกษาจะได้ศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มของเศรษฐกิจโลกด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการเงินพัฒนาการทางเศรษฐกิจ บทบาท และแนวโน้มของประเทศไทย กลุ่มประเทศ และ องค์การระหว่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลก และที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดทิศทางเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ชาติด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ส่วนที่ 2 สภาวะเศรษฐกิจในประเทศไทยมีความมุ่งหมาย เพื่อให้ นักศึกษาทราบถึงสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ เข้าใจในหลักการทั่วไป ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายสาธารณะ นโยบายการเงินและการคลัง การดำเนินงานทางเศรษฐกิจ สาขาต่าง ๆ ตลอดจนบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบสภาวะแวดล้อมก่อนที่จะกำหนดวัตถุประสงค์แห่งชาตินโยบายความมั่นคงแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติด้านเศรษฐกิจ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนที่ 5

การเมือง สังคมจิตวิทยา และการทหารที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษาทราบถึงสภาพการณ์ด้านการเมือง สังคมจิตวิทยา และการทหาร ที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบสภาวะแวดล้อมภายในประเทศ และวิเคราะห์กำลังอำนาจแห่งชาติ เพื่อทราบแรงผลักดันและแนวโน้ม เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และโอกาสทางด้านการเมือง สังคม จิตวิทยา และการทหาร สำหรับเป็นข้อมูลฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์แห่งชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติด้านเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

บทเรียนที่ 6

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย โดยการวิเคราะห์และประเมินสภาพปัญหา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของประเทศ สภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการพลังงาน การพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

การศึกษาจะเริ่มให้ความรู้ในเรื่องปัญหา โอกาสและทางเลือกด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย สภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม บทบาทของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย ตรวจสอบสภาวะการพลังงานของประเทศไทย สภาวะและการนำเข้าเทคโนโลยี รวมทั้ง ศึกษาลักษณะ อำนาจและอิทธิพลของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคมที่ทำให้ดุลอำนาจระหว่างประเทศและยุทธศาสตร์ชาติเปลี่ยนแปลงได้

บทเรียนที่ 7 ยุทธศาสตร์ชาติด้านเศรษฐกิจ

บทเรียนนี้ มีความมุ่งหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นคณะกรรมการ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านเศรษฐกิจ เพื่อความมั่นคงของชาติและความมั่นคงแห่งชาติโดยให้ศึกษาถึงการจัดระบบเศรษฐกิจของชาติ ระบบเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เปรียบเทียบ ตลอดจนองค์ประกอบที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ หลังจากนั้นให้นำข้อมูลที่ได้ศึกษาจากบทเรียนก่อน ๆ มาประมวลเป็นข้อพิจารณาเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ แล้วกำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านเศรษฐกิจ เป็นขั้นตอนสุดท้าย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

- ทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร :
- หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 36 และ
  - หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 6

แบ่งออกเป็นสองส่วน :

- ส่วนที่หนึ่ง : การสำรวจสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
- ส่วนที่สอง : ทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจ ทางการเมืองที่มีต่อ
การปกครองระบอบประชาธิปไตย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่หนึ่ง : การสำรวจสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. ศาสนา ( ) พุทธ ( ) คริสต์ ( ) อื่น ๆ .....
4. ระดับการศึกษาสูงสุด
 ( ) ปริญญาตรี สาขา..... ( ) ปริญญาโท สาขา...
 ( ) ปริญญาเอก สาขา..... ( ) อื่น ๆ .....
5. การศึกษาดูงานระหว่างประกอบอาชีพ
 ( ) ในประเทศ จำนวน ..... ครั้ง (โดยประมาณ)
 ( ) ต่างประเทศ จำนวน ..... ครั้ง (โดยประมาณ)
6. อาชีพ
 ( ) ข้าราชการทหาร ( ) ข้าราชการตำรวจ
 ( ) ข้าราชการพลเรือน ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ( ) นักธุรกิจ
7. ตำแหน่งหน้าที่การงาน ขณะศึกษาอยู่ วปอ./ปรอ. ....
8. หน่วยงานหรือองค์กรที่ทำงานสังกัด ขณะศึกษาอยู่ วปอ./ปรอ. ....

9. อายุราชการ

- 10-20 ปี   21-30 ปี
 มากกว่า 30 ปี

10. ระดับรายได้ (ต่อเดือน)

- ต่ำกว่า 20,000 บาท   20,001-40,000 บาท
 40,001-60,000 บาท   มากกว่า 60,001 บาทขึ้นไป

11. ตลอดระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงาน งานส่วนใหญ่ที่ท่านรับผิดชอบมีลักษณะใด

- ฝ่ายอำนวยการ   ด้าน/แผนก.....
 ฝ่ายบริหาร   ด้าน/แผนก.....
 ฝ่ายปฏิบัติการ   ด้าน/แผนก.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่สอง : ทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะการเมืองที่มีต่อการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย

(ใส่เครื่องหมายถูกในคำตอบที่ก่าต้องการเพียงข้อเดียว)

คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
12. ในฐานะที่ก่าเป็นผู้บังคับบัญชา ก่าจะพิจารณาเลื่อนชั้น ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาของก่าตามลำดับอาวุโส					
13. หากรัฐบาลพลเรือนไร้เสถียรภาพแล้ว ทหารควรเข้าไปช่วยเหลือ จนกว่ารัฐบาลพลเรือนจะสามารถบริหารประเทศได้					
14. ในกรณีที่ก่าพบว่าผู้ใต้บังคับบัญชา ที่เคยกระทำผิดวินัย ก่าไม่เห็นด้วยที่จะส่งเสริมให้บุคคลนั้น ก้าวหน้าในวิชาชีพ					
15. วุฒิสภาต้องประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นตัวแทนของวิชาชีพต่าง ๆ โดยมีสัดส่วนที่เหมาะสม					
16. นักการเมืองที่มาจากข้าราชการมีแนวโน้มที่จะทำงานได้ดีกว่านักการเมืองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ เนื่องจากสามารถเข้าใจระบบราชการมีวินัย เคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา					

คำถาม	เห็นด้วย อย่างสิ้น	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างสิ้น
17. ท่านเห็นด้วยกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนลงมติ (Referendum) ต่อประเด็นหลัก ของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ					
18. ความสับสนทางการเมือง อันเกิดจากการบริหารงานแก้ไขประสิทธิภาพของรัฐบาล จนกลายเป็นความวุ่นวายภายในประเทศ ทหารควรที่จะต้องเข้าไปแก้ไขปัญหาโดยทันทีไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ					
19. เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง เมื่อ 17-20 พฤษภาคม 2535 เกิดจากความพยายามของประชาชนในการแสดงพลัง ตามระบอบประชาธิปไตยที่ซื่อสัตย์ ในการที่จะเข้าต่อสู้ และเรียกร้องอำนาจทางการเมือง					
20. รัฐสภาควรออกกฎหมายให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคใดพรรคหนึ่งไม่ต่ำกว่า 10 ปี เพื่อพรรคการเมืองจะได้มีประสิทธิภาพ					

คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
21. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายบริหารประเทศ โดยคำนึงถึงความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน เป็นนโยบายที่สำคัญในการบริหารประเทศ และสอดคล้องกับความเป็นจริง					
22. กองทัพอากาศสนับสนุนรัฐบาลให้บริหารประเทศ ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน เพราะ กองทัพอากาศเป็นกลุ่มพลังที่มีความพร้อมที่สุด					
23. หลักการกระจายอำนาจให้ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐบาลควรส่งเสริม เพราะเป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย					
24. ประชาชนสามารถรับฟังข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้โดยเสรี ปราศจากการควบคุมของรัฐบาล					
25. พรรคการเมืองคือองค์กรที่สำคัญที่สุด ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการเจริญรุ่งเรืองการเมืองแก่ประชาชนทุกชนชั้น					
26. เมื่อรัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาทางการเมือง บริหารได้ อันส่งผลต่อความวุ่นวายทางการเมืองแล้ว รัฐบาลควรยุบสภาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้ง					

คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
27. รัฐบาลที่ขาดเสถียรภาพและมีอายุสั้น ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย					
28. ผู้นำประเทศที่มีบุคลิกลักษณะกล้าตัดสินใจด้วยตนเอง เหมาะสมที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีมากที่สุด เพราะจะทำให้เกิดความฉับไวในการทำงาน					
29. ทหารเป็นกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มหนึ่ง สมควรที่จะรักษาผลประโยชน์ของตน เพื่อผลประโยชน์ของกองทัพที่ได้รับผลกระทบกระเทือน					
30. รัฐบาลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐประหาร หากไม่ดำเนินนโยบายตามคณะรัฐประหารแล้ว คณะรัฐประหารมีแนวโน้มที่จะแต่งตั้งรัฐบาลใหม่					
31. การมีชนชั้นกลางมากขึ้นในสังคมเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน เนื่องจากชนชั้นกลางเป็นกลุ่มคนที่มีระดับการเรี่ยไรระบอบประชาธิปไตยพอสมควร					

คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<p>32. การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีเสรีภาพอย่างเต็มที่ ในการวิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งสามารถเดินขบวนเพื่อเรียกร้องสิทธิและความต้องการต่าง ๆ อย่างสันติวิธี</p>					
<p>33. ตำแหน่งทางการเมือง อาทิ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เหมาะสมสำหรับบุคคลบางคนเท่านั้น โดยเฉพาะควรที่จะเป็นบุคคลที่มีความรู้อย่างล้ำระดับปริญญาตรี</p>					
<p>34. การรวมกลุ่มของผู้ชุมนุมประท้วง เพื่อเรียกร้องกรรมสิทธิ์ในที่ทำกินจากรัฐบาลถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามกระบวนการประชาธิปไตย</p>					
<p>35. การปล่อยให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากเกินไป อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายและความไม่สงบสุขในบ้านเมืองขึ้นได้</p>					
<p>36. บทบาทขององค์กรเอกชน(NGO) มีส่วนร่วมในการเรียกร้องผลประโยชน์ต่าง ๆ ให้ชาวบ้านก่อให้เกิดความวุ่นวายและเป็นอุปสรรค ต่อการพัฒนาประชาธิปไตย</p>					

คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
37. การขมสกาเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ แม้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ แต่ก็เอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตย					
38. รัฐบาลที่ขาดฐานการสนับสนุนจากมวลชน ไม่สมควรที่จะเข้ามาบริหารประเทศ					
39. สิทธิและหน้าที่ของประชาชน หากมีความจำเป็นต้องละเมิดควรกระทำเพื่อสร้างคามมั่นคงของชาติ					
40. รัฐบาลทหารช่วยให้ระบบการเมือง มีความมั่นคง รัฐบาลมีเสถียรภาพมีความเจริญทางเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลพลเรือนที่มีอายุสั้น ทำให้ นโยบาย แผน และโครงการ ขาดความต่อเนื่อง					
41. การปกครองโดยคนจำนวนมาก เป็นการปกครองที่อ่อนแอ แต่การปกครองโดยคนจำนวนน้อยหรือถึงน้อยก็ยังมีประสิทธิภาพมากขึ้น					

คำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
42. การรัฐประหารเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำ หากรัฐบาลขาดความชอบธรรมในการบริหาร ประเทศ					
43. การที่ประชาชนไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นเพราะขาดความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ควรให้มีกฎหมายบังคับการให้บุคคล ไปลงคะแนน เสียงเลือกตั้ง					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : ร้อยตำรวจเอก ณพวัฒน์ อารยางกูร
- อายุ : 27 ปี
- สถานที่เกิด : ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
- ประวัติการศึกษา : จบชั้นอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2532 จาก
โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 26 และ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 42
สาขาปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
- ประวัติการรับราชการ : พ.ศ. 2532 ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสืบสวนสอบสวน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอคีรีรัฐนิคม จ. สุราษฎร์ธานี
: พ.ศ. 2533 ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรปกครองป้องกัน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จ. สุราษฎร์ธานี
: พ.ศ. 2534 ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรแผนกวิจัย
กองกำกับการนโยบายและแผนงาน
กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล
: พ.ศ. 2536 ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสืบสวน
กองกำกับการสืบสวนตำรวจนครบาลพระนครใต้
: พ.ศ. 2537 ดำรงตำแหน่งรองสารวัตรสืบสวน
สถานีตำรวจนครบาลบางโพธิ์พวง